manus aruit, quia arcam Domini indebito modo tetigerat: ita manus Sacerdotis dextera sic arida facta est; quod nec ex ea quippiam operis facere poterat, nec ad os suum sine violentia subleuare, & sic doluit per aliquot dies. Tandem in se reuersus cognouit quam iniuriam fecerat Martyri, qui in eadem nocte, miseris amplexibus concubinæ suæ, fuerat maculatus. Et accedens humiliter ad *Confessorem suum, culpam suam nude & aperte detexit. Postmodum vero peracta parte pœnitentiæ, cum lachrymis & debita reuerentia, accessit ad caput: & eodem manum suam tangi & signari fecit, quæ statim [a] per Dei gratiam sanata est, & debito officio restituta. Deus nouit, quia non mentior. Nam qui vidit, testimonium perhibet veritati, & scimus quia verum est testimonium eius. Attendat diligens lector, quia quater ad nos missæ sunt eiusdem Martyris Reliquiæ: & ex ipsa missione intelligat, qualiter instruit nos Dominus, & quid agere debeamus ostendit. Primo missa est oschia colli, iuxta quod mediantibus arteriis transit quod cogitatum est in corde: vt modulante lingua in vocem prorumpat. Secundo brachium per quod operatio intelligitur. Tertio os longum, quod de tibia vel de fæmore esse videtur: de quo qualiter venit ad nos, sub silentio pertransiui: quia non multum auctenticum, licet sub multorum nobilium & bonorum virorum testimonio, fuerit allatum. Quarto & vltimo, venit caput. Quasi diceret, si cogitatione, locutione & opere, quæ per oschiam & brachium significantur, rectas facitis semitas Dei nostri, quod ad tibiam pertinet: peruenire poteritis ad caput vestrum, Iesum Christum Dominum nostrum, cuius anno incarnationis millesimo ducentesimo nono facta sunt hæc, eodem præstante, qui viuit & regnat per omnia sæcula, Amen.

1. Reg. 6 imò occisus est.

Sacerdos indecenter attingens caput. Mamantis punitur

*Confessarium.

a Iterum sanatur

MARTYRIVM SS. PAVLI ET IVLIANÆ, QVI APVD VRBEM PTOLEMAIDEM ILLVD SVSCEPERVNT, EX SIMEONE Metaphraste.

AN. 260.

I. AVRELIANVS Imperator per totum orbem tetrarum contra Christianos edictum proposuit, vt omnes idolis sacrificarent: qui vero id facere noluissent, vita pessime priuarentur. Ille igitur cum in Isauriam venisset in vrbem Ptolemaidem se contulit, vt omnes Christianos cogeret idolis sacra facere. Cum vero beatissimus Paulus vna cum sorore sua Iuliana Imperatorem in vrbem ingredientem vidisset, Christi signo frontem notauit, & ad sororem conuersus: Esto, inquit, bono animo, soror mea, neque timeas, dico enim tibi, magnam quandam tentationem Christianis imminere.

AVGV. 17.

Vide anti quissimum morē Crucē se signandi.

II. VIDIT Aurelianus, cum Paulus Christi signo frontem notauit, & misit qui illum corriperent. Quem cum in media tuba stare iussisset: Miserrime, inquit, homo, quidnam tibi proposuisti, vt, me in vrbem ingrediente, frontem signare auderes? An ignoras edictum contra Christianos propositum? Respondit Paulus: Audiui equidem edictum tuum, sed nemo vnquam poterit tantum timorem nobis iniicere, vt Christum verum Deum abnegemus, tua enim tormenta breuia sunt, neque eos lædere possunt, qui Deum metuunt. At Dei tormenta, sempiterna illa sunt. Eodem modo voluptas & gloria, quam Deus Christianorum generi largitur, æterna est. Quis igitur tāmens est, vt viuentem Deum deserinquat, & surda atq; muta ista vestra idola colere velit, cum ipse author nostræ salutis Iesus Christus dixerit: Quicunq; negauerit me coram hominibus, negabo & ego eum coram patre meo, qui in cælis est.

Matth. 10.

III. CERNIS, inquit, Aurelianus, quandiu te nugantem passus sum ac sustinui? Accede iam, & diis sacrifica, ne pessimo mortis genere consumaris. At Paulus: Ego nullum alium Deum cognoui, nisi Dominum Iesum Christum, quem colui semper inde vsq; à patribus meis puro corde atq; animo. Tum Aurelianus dixit: Suspendite hominem istum, & acriter torquete, donec venerit Dns ipsius, & eum liberet. Suspenderunt igitur illum carnifices, & cruciatibus affligere cœperunt. Cumq; affligeretur, voce magna Deum inuocans, dicebat: Domine Iesu Christe, vera Dei veri & Patris progenies, cuius ortum nemo comprehendere potest, non Angeli, non Archangeli, non Throni, non Dominationes, non Principatus, non Potestates, non Virtutes, non Cherubini, aut Seraphini, nisi Pater solus: tu, inquam, afferas opem mihi humili & abiecto seruo tuo, & ex manibus Aureliani me liberes. Deus autem protinus ita cruciatus illos leues effecit, vt beatus Paulus nihil sentiret.

Paulus suspensus cruciatur.

Non sentit pœnas.

IV. SANCTA verò Christi sponsa Iuliana, cum fratrem suum ita cruciari vidisset, cucurrit ad tribunal, & voce magna clamans: Aureliane, inquit, Tyranne, cur ita crudeliter fratrem meum innocentem crucias? Tum Aurelianus: Detergite mox istius mulieris caput, & eius genas vehemēter percutite, ne sic temere loquatur; istum vero nefarium hominem constanter cruciate, eo quòd Christi, quem dicit, patrocinium & adiumentum se habere ait. Risit Iuliana, &, Miror, inquit, quomodo Imperator cum sis, deliras, neq; potentiam Christi cognoscis, quem admodum scilicet tormenta his hominibus, qui eum inuocant, leuiora efficit. Aurelianus ad suos conuersus, dixit: Muliercula ista ex mea clementia maiorem in modum elata est. Itaq; illam torue intuens: Accede, inquit, & diis immola, non enim manus meas te euasuram confidere debes. Ad hæc Iuliana: Ego neq; tua tormēta extimesco, neq; minas tuas ad me pertinere arbitror: est enim Deus in cælis, qui poterit eripere nos de iniquis manibus tuis. Quæcunq; igitur habes torquendi instrumenta, mihi admoueas, vt ex his ipsis Dei & Saluatoris Iesu Christi opem mihi præsentem esse cognoscas.

Iulianæ constantia.

V. Hæc dixit Iuliana. Cui Aurelianus: Video, inquit, pulchritudinem tuam talem esse, vt illius rationem habens, te perdere nolim. Te igitur adhortor, vt diis sacrifices, quo legitimam mihi vxorem te deligere possim, & mecum vna regnes, Imperio meo omni tempore fruens. Quinetiam fratri tuo iniuriam cōpensabo, & faciam, vt amplissimum dignitatis gradum apud me habeat. Erexit Iuliana oculos suos in cælum, & Crucis signo cum frontem notasset, risit. Cui Aurelianus: Cur, inquit, Iuliana, multam benignitatem meam contemnens, risisti? Non, inquit illa, contempsi benignitatem tuam: sed rideo, gaudens, quod sponsus meus cælestis, qui vult omnes homines saluos fieri, sedet in solio sancto suo, eiusq; diuinitatis pulchritudinem contemplor: qui etiam me hortatur, vt certamina ipsa libenter sustineam, te vero nugacem & futilem hominem contemnam: quippe qui, cum te Imperatorem appellari facias, & ligna & lapides adoras. Audiens hæc Aurelianus, bili percitus: Suspēdite, inquit, mulierē istam, eamq; cōstanter cruciate, vt intelligat se ante Imperatoris tribunal cōsistere. Cœperant iam carnifices illā cruciare, cum Paulus eius frater eam intuens: Nè timeas, inquit, soror, Tyranni cruciatus, neq; ipsius minas formides. Sustineamus paulisper, vt perpetuò requiescere possimus: Infligite huic, inquit Aurelianus, cruciatus assiduos, eq; inculcate, ne superba & stulta verba effutiat. Audiens hæc Iuliana, iterū risit, & ait: Aureliane Tyranne atq; inique, Dominus Iesus Christus facit, vt neq; labores, neq; tormenta hæc sentiam. Tunc Aurelianus: Quanuis, inquit, multas nugas effundas, & simules te cruciatus non sentire, faciam tamen, vt diutius crucieris, & doloribus succumbas. Non finet, inquit illa, Christus ipse, me vnquam à te superari. Ille est, qui mihi opem affert, & nunc, & semper ad finem vsq; opitulabitur, quo ipsius potentiam, & nostram Christianorum patientiam cognoscere possis. Te vero ipse Deus meus æterno igni puniet: exiget enim à te animas, quas perdidisti.

1. Tim. 2.

Iuliana quinque iubet torqueri.

Nec ipse sentit tortures.

VI. His verbis magis exarsit Aurelianus, & iussit lebetem afferri, ac picem in eum coniici, atque ignem multum

Mittuntur in feruentem picem. *Dan.3.*

infra lebetem accendi, ita vt nemo propius accedere posset. Iussit autem in illum coniici Paulum & Iulianam. Qui cum fuissent coniecti, oculos in cælum erigentes, ac tanquam vno eodemque ore precantes, hæc dicebant: Domine Deus patrum nostrorum, Abraham, Isaac & Iacob, qui descendisti in fornacem ignis ad Sidrach, Misach & Abdenago in Babylonis regione, neque illos igne lædi permisisti: tu, Domine Iesu Christe, lux illa immensa, Patris mysterium & gloria, Deique altissimi dextera, qui homo factus propter peccata nostra, inter homines versatus es, da salutem animabus, quas inimicus diabolus miserrime deceptas & corruptas, vsque ad infimam tartareæ sedis voraginem detrudere conatur: quemadmodum Aurelianus iste, ipsius diaboli discipulus, nunc facit. Hæc cum illi precantes dixissent, pix efferuescens, in gelidã aq̃ conuersa est, ita vt q̃ præsentes erant, Dei potentiã admirarentur.

Pix frigescit, in aquã mutata.

Dei virtutẽ Aurelianus magicis adscribit artibus.

VII. NIHILOMINVS tamen Aurelianus proprio furore oppressus, Deo gloriam non reddebat, sed magicis artibus ea fieri existimabat. Iussit postea è lebete illos extrahi, in quibus nec picis odor aliquis inerat: quin etiam neque in lebete ipso picis aliquid inuentum est, sed tantum frigida aqua. Tunc Aurelianus, Existimatis ne, inquit, eos, qui præsentes sunt, à vobis circunueniri, & adduci, vt putent auxilium à Deo vestro vobis allatum, & non magicis potius artibus hæc facta esse? Non ita, per deos ipsos, res se habebit: faciam enim, vt cruciatibus affecti, igne consumamini, nisi diis ipsis victimas obtuleritis. Ad hæc Paulus respondit. Minime nos possumus viuentem Dominum Deum relinquere, cæli & terræ creatorem, qui nos è tenebris eripuit, & à manibus tuis eosdem liberauit. Nunquam igitur, Aureliane Imperator, nobis persuadere poteris, vt lapidibus & statuis vestris, voce, auditu & anima carentibus, cultum præbeamus. Itaq; decæterò tormenta, quæcunq; vis, nobis admoueas, vt Dei nostri vim cognoscas.

Ignitas sedes imponũtur martyres.

VIII. IVSSIT Aurelianus duas ferreas sedes illuc afferri, & è balneis publicis carbones congeri, & sedes illas vehementer succendi: suum vero abdomine illitos martyres ipsos supra candentes sedes imponi. Quod cum mox factum esset: Iam, inquit Aurelianus, artibus vestris omnibus superatis, potestis discere, quisnam sit Aurelianus Imperator. Veniat nunc Christus vester, si potest, & vobis laborantibus opem afferat. Respondit statim Aureliano Iuliana: Nobiscũ hoc in loco Christus est, nobis opem affert, neq; sinit ab igne nos tangi. Tu vero illum non vides, cum eius visione indignus sis. Moneo te, Aureliane, vt insaniam istam omittas, & ad Christum accedas, nam si ei credere volueris, te resipiscentem amplectetur, cum benignus sit ac misericors, & humana peccata condonet. Quod si non crediderit, æterno igne punieris.

Vide insaniã Tyranni qua iubet carnifices decollari.

IX. MAGIS iratus est Aurelianus, & iussit carnifices capite truncari, quasi pecunias à Christianis accepissent, vt illis parcerent. Cũ vero ad mortem deducerentur carnifices, hortabatur eos Paulus his verbis: Nolite timere, neq; enim in æternum moriemini, sed sanctorum participes futuri estis, & cælestis regni hæredes. Hæc cum audissent carnifices, cõstiterunt, ita Deum orantes: Domine Iesu Christe, quem Paulus & Iuliana prædicant, adesto nobis, & in confessione tua fac nos perfectos esse: quoniam nihil mali fecimus, & morimur. Hæc cum dixissent, obtruncati sunt. Eorum alter, Quadratus: alter, Acacius dicebatur.

Ducũtur in carcerem & pessime habentur. A vinculis absoluuntur. Cœna illis diuinitus præparatur.

X. HIS igitur martyrio consummatis, iussit Aurelianus alios carnifices ignem afferre, & supra carbones sal adspergere, vt ignis ipse vehementer accenderetur. Tum Iuliana: Aureliane, inquit, Tyranne & nefarie, cur te ipsum affligis? Video enim te cruciari, & omnibus modis furore detentum affligi, denique vt serpentem aliquem exibilantem, venenum contra nos effundere: sed nihil tamen proficies, cum Deus ipse nos corroboret, vt prauas tuas cogitationes sustinere possimus. Itaq; cum aduersus nos nihil efficere potueris, magis erubescES, & à nobis ipsis abstinebis. Aurelianus iussit illos exolui, & in carcerem detrudi, atque ligna quædam maximi ponderis in eorum ceruices imponi, pedes etiã compedibus ligari, catenis manus deuinciri, & ferreos clauos sterni, vt illis configerentur, neque Christianorum alicuem permitti ad eos ingredi, ne cibus afferretur. Illos igitur carnifices in carcerem duxerunt, quæque ab Aureliano iussi fuerant, eis fecerunt. Cum vero media nocte martyres Deum precarentur, lux quædam magna effulsit in carcere, & Angelus coram illis stetit, eisque dixit: Paule & Iuliana serui Dei altissimi, surgite & Deum orate. Hæc dixit Angelus, & ad eos accessit: ac statim instrumenta, quibus eorum colla constricta erant, tetigit, statimque tam illa, quam reliqua ferrea & lignea vincula confracta, de iustorum martyrum corporibus exciderunt: duæ autem sedes pannis stratæ, & mensa coram ipsis ilico apposita est, omnigenis ferculis plena: eisque Angelus dixit: Venite, requiescite, & cibum sumite, quem misit vobis Iesus Christus. Paulus & Iuliana ea re lætati, discubuerunt. Cumque panem ipsum in manus sumpsissent, & oculos in cælum erexisset, Deo ipsi gratias egerunt, & cibi participes facti sunt. Viderunt carceris custodes lucem illam magnam: cumq; ad eos repente introiuissent, quod factum fuerat didicerunt, ipsos insuper comedentes, & hilares factos viderunt. Itaq; cum illis recumbentes & ipsi comederunt, Deoq; laudem & gloriam dederunt, qui talem gratiam filiis hominum contulisset, ita vt plerq; ex ipsis Deo crediderint, & Christiani euaserint.

1. *Cor.*1.

In ligno suspensi cruciantur.

XI. TERTIO post die Aurelianus, cum in tribunali sedisset, iussit sanctos martyres Paulum & Iulianam illuc duci, quibus ait: An nondum tormẽta ipsa vos docuerunt, vt ab ista insania vestra discedatis, & deos adeuntes, illis victimas offeratis? Hæc, inquit Paulus, stultitia mihi sit, & omnibus, qui Deum ipsum diligunt. Quod enim stultum est Dei, sapientius est hominibus: & sapientia hominum, stultitia est apud Deum. Desipiens profecto & insanus essem, si à Deo ipso deficiens, dæmones vestros colerem. Denuo Aurelianus bilis percitus, iussit illos in ligno suspendi, & cruciari. At illi Deum orantes, hæc dicebant: Domine Iesu Christe, fili Dei viuentis, lux Christianorum, & fides, quæ neq; concuti, neq; ab aduersariis expugnari, aut dissolui potest; ostende faciem tuam, & nobis opem feras, neq; nos destituas propter sanctum nomen tuum. Cum igitur carnifices diutius illos cruciarent, & Christus eorum cruciatus subleuaret; nihil omnino martyres tormenta illa sentiebant.

Stratonicus carnifex fit christianus.

Crucis signo munitur.

XII. VNVS vero è carnificibus, nomine Stratonicus, cum staret ab sinistrum Iulianæ latus, & tormenta in eam inferret, eius pulchritudine captus, manus ab ea continebat. Cuius sensum atque animum cum beata & sancta Iuliana cognosceret, sinistrum pedem extendit, & calce illum verbetans: Stratonice, inquit, fac quod iussus es à Tyranno Aureliano, neque manus à me contineas mihi parcens: ego enim habeo Regem meum Dominum Iesum Christum, Deum æternum, & animæ meæ curatorem, qui corporeis laboribus me subleuat, atque ita præsentes cruciatus non sentio. Hæc cum Stratonicus audiuisset, statim ensem, quem manu tenebrat, abiecit: cumque ad tribunal Aureliani cucurrisset, clamans: Aureliane, inquit, Tyranne & temerarie, cur nam hæc facinora contra Christianos patrare audes? Quidnam homines Deo seruientes commiserunt, vt ita crudeliter & immaniter eos crucies? An quia Christum omnium dominatorem venerantur? Hæc cum audiret Aurelianus, ita obstupuit, vt hora vna mutus remanserit. Tandem respondens: Tu ne etiam, inquit, Stratonice, istorum stultitiæ atque insaniæ particeps factus es? An Iulianæ pulchritudo te decepit, & eius iucundis sermonibus allectus es? Stratonicus cum in cælum oculos erexisset, dein Paulum ac Iulianam in ligno suspensos circunspexisset, Crucis signo munitus, illorum adspectus tales vidit, quales Angelorum Dei facies esse solent. Mox accurrit, & deorum aram calcibus conculcauit, eamque euertens, ait: En & ego Christianus sum, facias licet, quicquid libet. Furore accensus Aurelianus, iussit eius caput abscindi. Cumque sententiam Imperator tulisset, venit ad eum locum, in quo martyrium obiturus erat: vbi cum genua inclinasset, ita orauit. Domine Iesu Christe, quem Paulus & Iuliana confitentes, inuicti permanent

à diuinitate tua seruati, & Aureliani tyrannidem confundentes: tu, quæso, & animam meam accipe in cæleste regnum tuum, meam, inquam, animam, qui breuissimæ horæ spatio nomen tuum confessus sum, præsente Aureliano tyranno. His dictis, ille caput extendit, & à carnifice obtruncatus est. Venerunt autem Christiani, & eius reliquias collegerunt. Capite plectitur.

XIII. PAVLVS verò & Iuliana cruciatus fortiter sustinebant. Tunc Aurelianus Iulianam affatus: O scelesta, inquit, & impia muliercula, quomodò in tormentis existens, carnificem decipere potuisti, eique mortis causam afferre? Non ego, inquit Iuliana, illum decepi, vel mortis causam attuli: sed qui me assumpsit Iesus Christus, illeipse & hunc dignum fecit, ac vocauit: nisi enim dignus fuisset, nunquam ad martyrij palmam peruenire potuisset. Illum igitur in regno cælorum requiescentem adspicies: te verò in gehennæ flamma puniri senties. Tunc quidem pectus tuum infelix percuties, cum inferiorem hominem, teipso apud Christum præstantiorem videbis, & dolore affectus, clamabis, Dei misericordiam implorans, quam tamen impetrare non poteris. Posthæc iussit Aurelianus illos è ligno detractos, in carcerem interiorem concludi, & omnes veneficos ac præstigiatores vocari, qui feras omnes, quascunque haberent, acerbissimas, hoc est, viperas, aspides, cerastes ac dracones, afferrent, vt vnà cum Paulo & Iuliana in carcere concluderentur. Cum igitur feras attulissent, quemadmodum à Tyranno iussi fuerant, simul cum Paulo & Iuliana eas concluserunt. Serpebant autem feræ illæ, & ad pedes beatorum martyrum assidebant, intentis quidem oculis eorum facies adspicientes, sed nihil tamen nocentes. Paulus autem & Iuliana sedebant psallentes, & Deum collaudantes.

De hac re proborum pœnitentia & dolore lege cap. 5. libri Sapientiæ.

Nihil lædunturà viperis &c.

Paulus & Iuliana.

XIV. MANSERVNT autem serpentes illæ tres dies & tres noctes cum martyribus clausæ. Tertio autem die misit Aurelianus sub noctis tempus, vt disceret, an à serpentibus consumpti essent. Venerunt, qui missi fuerant ad eum locum: cumque ad ianuam accessissent, eos, psalmos canentes & Deum laudantes, audiuerunt. Cum verò accuratiùs scire vellent, quo pacto res se haberet, ascenderunt in locum quendam superiorem. Vndè per fenestram speculati, viderunt Paulum sedentem simul cum sorore sua Iuliana, & Angelum Dei stantem in conspectu ferarum, neque permittentem feras accedere. Cucurrerunt igitur illi, & Aureliano omnia, quæ viderant, nunciarunt. Surrexit Aurelianus diluculo, & sedit pro tribunali, & iussit veneficos feras suas illinc euocare, & martyres duci ad tribunal. Accesserunt venefici ad ianuam, & feras eo modo, quo solebant, vocare cœperunt. Cum verò feræ ipsæ illis non obedirent, ianuam patefecerunt, & feræ vno impetu omnes exiêrunt, & quoscunque infideles homines prope ianuam inuenerunt, statim interfecêre, & ad deserta loca aufugerunt.

Multi infideles à feris perimûtur.

XV. CARCERIS autem custodes Paulum & Iulianam ad Aureliani tribunal duxerunt. Tyrannus igitur eos intuens, acridens: Beatum, inquit, me hodiè existimo, quòd vestra consuetudine fruor. fortasse enim magnum aliquid à vobis lucrifaciam: & per deos ipsos, si quidē mihi verum dixeritis, multa & magna dona à me percipietis, & regni mei potestas penes vos erit. Nunquid vos Deum Apollinem præsentem, & vobis opitulantem, vt audiui à quibusdam speculatoribus, vidistis? Nos, inquit Paulus, nullum Apollinem cognouimus: nam sumus ex eorum numero, quibus Deus salutem dedit. Tua verò anima ad mortem vsq; perdita est. non enim sapis, neq; resipiscere vis: quinimò multus tyrannidis tuæ furor ad blasphemiā te conuertit, quippè qui Angelum, quem misit Dominus Iesus Christus ad obturanda ora serpentum, quæ tua est arrogantia & temeritas, Apollinē fuisse dicis. Tunc iratus Aurelianus, iussit plumbeis glebis Pauli maxillas contundi, atq; illi dici: Ne ita insipienter & arroganter loquaris, cum scias te Imperatori assistere.

Imperator eorum liberationem Apollini adscribit.

XVI. IVSSIT postea è tribunali Paulum abduci, & Iulianam eius sororem coram sisti, quam his verbis aggressus est: Quæso, animæ meæ domina Iuliana, quæso, inquam, & te hortor, ne fratris tui insaniam imiteris. Video te puellam prudentissimam, multa sapientia refertam. Obtempera consiliis meis, & columnas aureas per totum terrarum orbem, tuo nomine inscriptas, erigam. Tunc illi Iuliana: Minimè inquit, me decipies, Aureliane tyranne & impie. Non circumuenies Dei altissimi seruam. Ne mihi æternam mortem suggeras. Vis ne me priuare Dei gloria & cælesti regno, quo tu indignus es & alienus? Iussit Aurelianus Iulianam semoueri, & Paulum reduci: cui dixit: En, Paule, soror tua promisit mihi se diis sacrificaturam: quæ idcircò mihi vxor erit, totiusque regni mei domina. Fac igitur & tu quod dico, & sinas tibi persuaderi, vt diis sacrifices. Ad hæc Paulus: Verè, inquit, mentitus es, idque tuo malo: sed nihil alienum fecisti à patris tui diaboli disciplina, cum id facias, quod ille solet: neque enim aliquem subripere potestis, nisi mendacia confingendo. Sed frustrà laboras. namque nos non decipies: ne si totius quidem orbis terrarum imperium nobis pollicereris. Minimè, inquam, nos circumuenire poteris.

Iuliana fortiter tyrannii blandimenta contemnit.

XVII. QVOVSQVE tandem, inquit Aurelianus, iniuriam nobis facis? An non erubescis, nugator & insipiens? Per deos ipsos ego vos omnium generum tormentis affligam, & nemo è manibus meis auferre poterit. Iussit igitur ignem afferri, & quatuordecim virgas ferreas, easq; in ignem coniici, & valde accendi: tum Pauli manus & pedes ligari, ferreumq; vectem inter manus & pedes iniici, & in terram defigi, ac sic virgis ignitis binis per vices Paulum percuti: Iulianam verò iussit in lupanari constitui. Itaq; multi è turba illa, quæ circumstabat, scelesti & nefarii homines, certatim contendebant, quis ad eam primus ingrederetur. Erant enim velut equi hinnientes, eius puellæ forma incitati. Cum verò in eò loco, in quo Aurelianus iusserat, constituta esset, statim Angelus Domini descendit de cælo, & dixit: Ne timeas, Iuliana: Dominus enim Iesus Christus, quem tu colis, misit me, vt te protegam, & sanctum nomen eius notum faciam omnibus timentibus eum. Cum verò multi ad virginem accederēt, & eius pulchritudine frui vellent, Angelus excussit è pedibus suis puluerem, & in eorum oculos iniecit, ita vt eos excæcarit. Quapropter neq; amplius cernebant, vbi essent, aut quo irent, neq; ad illam accedere poterant. Id cum turbæ vidissent, quod admirabiliter factum fuerat, vno animo clamabant: Magnus est Deus Pauli & Iulianæ, qui vbiq; eos seruat & protegit, qui illum timent. Qui autem excæcati fuerant, flexis genibus supplices eius opem implorabant, dicentes: Iuliana, serua Dei altissimi, peccauimus quidem contra te, cum stulte atq; insipienter nos gesserimus: sed tu da, quæsumus, nobis veniam, vt Dei serua: & precare Christum tuum, vt nobis visum restituat. Eorum misericordia commota Iuliana, paululum aquæ accepit: & cum oculos in cælum extulisset, Deum inuocauit, ita dicens: Domine Iesu Christe, author omnium salutis, exaudi me, & nunc etiam ostende miracula & prodigia, quæ facis propter nos filios hominum. Restitue his viris facultatem videndi, vt sanctum & gloriosum nomen tuum celebretur. Hæc cum dixisset, aquam supra turbas illas infudit, & omnes, qui excæcati fuerant, visum receperunt. Tum illi ad terram prostrati, gratias Deo reddebant, pœnitentiam agentes. Cumque peccata sua confessi essent, Christiani facti sunt.

Sæuissima tormenta Paulo admouentur.

Iuliana ducitur in lupanar.

Angelus tuetur Iuliānam.

Cæcos Iuliana illuminat.

XVIII. PAVLVS verò, de quo dicebamus, cum à carnificibus cruciatetur, virgis illis ferreis diutius percussus vociferabatur, hæc dicens: Aureliane tyranne & nefarie, quidnam mali commisi, vt sic crudeliter & impiè me crucies? Verùm me quidem à tormentis Dominus meus Iesus Christus subleuat: te verò manet hæreditas æterni illius ignis, qui paratus est tibi, & diabolo hæc aduersus nos suggerenti. Et vbinam, inquit Aurelianus, Paule, est Iuliana soror tua, quam ais esse temperantem & virginem? En illa ad lupanar ducta est. Num putas adhuc esse virginem? Ad hæc Paulus: Scio, inquit, illum ipsum Deum, qui semper à tuis prauis cogitationibus me liberauit, sororis etiam meæ propugnatorem fuisse, & intactam ab omni labe conseruasse. Misit enim Angelum suum è cælo, vt eam custodiret. En vt sine macula, & virginitatem puram habens, reuertitur, vt videat vincula mea. Miserat enim Aurelianus, vt

S Paulus absens, nouit quid suæ sorori Iuliānæ cōtigerit

Iuliana duceretur. Quæ cum venisset ad tribunal, & Paulus eam vidisset, multo gaudio plenus risit. Aurelianus verò: Num, inquit, Iuliana, amatores tui pulchritudine tua satiati sunt? At illa dixit: Mea pulchritudo, meum ornamentum & decus Christus est, qui misit Angelum suum, & me abiectam atque humilem seruam protexit: quoniam fidem & spem meam in illo fixam habeo. Quapropter gratias illi ago, & sanctum eius nomen collaudo, quod ipse
Psal. 71. est, qui facit mirabilia solus, & non est alius Deus præter ipsum.

IVSSIT deinceps Aurelianus Paulum exolui, & foueam quandam effodi, tam longam, quanta est trium hominum statura: tum ligna & ignem afferri, atque in fouea illa succendi. Fecerunt carnifices, quod iussum fuerat, admodum studiose: nam & foueam statim effoderunt, & ignem vehementer accenderunt. Itaque Aurelianus iussit Paulum & Iulianam in ignem illum coniici. Sancti verò martyres Deum collaudantes, Saluatorem ac Dominum Iesum Christum inuocabant ad opem sibi ferendam. Cum autem ad eum locum venissent, sua membra Crucis Christi signo muniêrunt, & sponte se in ignem coniecerunt. Erant autem in igne illo Deum laudantes, & eius gloriam prædicantes. Ecce autem Angelus Domini descendit de cælo, & fumum vna cum igne forâs excussit, neq; permisit sanctos martyres vel paululum ab igne perturbari. Stabant itaque in fouea illa rectis corporibus, diuinas laudes proferentes in hanc sententiam: Benedictus es Domine Deus Rex sæculorum, qui memor fuisti humilitatis nostræ, & præsentia tua ignis flammam extinxisti propter bonitatem tuam, quæ facit, vt peccata nostra non recorderis. Tu nos indignos, saluos atque incolumes eripuisti à cogitationibus tyranni Aureliani, qui suo Imperio ita intumescit, quasi futurus sit immortalis. Hæc cum martyres precarentur, multi ex Græcis, Dei potentiam contemplantes, animo compuncti, ab idolorum superstitione defecerunt, & Christi fidem secuti sunt: multi etiam carnifices, qui eos verberauerant, cum Dei tanta in illos beneficia collata vidissent, mutato consilio, Christi fidem amplexi sunt. XIX.

Mittuntur in fouea igne ardentem.

Nihil vruntur.

Multi credunt in Christum.

PERLATA verò sunt hæc omnia ad Aurelianum, qui iussit illos, ita vt erant, in fouea lapidibus obrui. Sed ecce repente tonitrui sonitus cum multis fulguribus, & nubes huc atq; illuc agitatæ, & ignis plenæ, vsque ad Aureliani conspectum deuenerunt, & ignem illum in terram effuderunt, voxq; hæc è cælo ad eum demissa est: Aureliane, ingredere in abyssum gehennæ ignis, paratam tibi & patri tuo diabolo. Hæc cum facta essent, misit Aurelianus, & iussit athletas & Christi martyres ex fouea illa extrahi, & in carcerem coniici, Itaque sancti martyres Dei gloriam laudabant in omnibus his, quæ Deus ipse mirabiliter illorum causa fecerat. Septimo die postea diluculo Aurelianus sedit in tribunali, & iussit sacerdotes afferre quorcunque idola habebant argento & auro confecta, ac preciosis lapidibus ornata. Quæ sacerdotes ipsi mox in conspectu Aureliani constituerunt, cum strauissent sub eius pedibus purpuram regalem. Tum Aurelianus: Vocate, inquit, Paulum & Iulianam. Quos cum vidisset ante tribunal consistentes, animo & vultu valde irato illis minatus, dixit: Ite nunc, & diis sacrificate: nolim enim existimetis, manus meas vos euasuros. Subrisit Paulus, & ait: Nunquam, Tyranne, Deum nostrum derelinquemus, qui cælum & terram effecit. Ne putes amplius, idolis tuis cultum nos allaturos. Tum Aurelianus: Violenta, inquit, morte dignus es. Idolâne tibi hæc videntur? Neque intelligis, quæ vis in illis sit? XX.

Vox cælitùs ad Aurelianum facta.

AD hæc Paulus: Iupiter iste, quem tu Deum esse dicis, homo quidam fuit fugitiuorum filius, qui artem magicam benè edoctus fuerat: cumque præter cæteros homines esset incontinentissimus, & libidini maximè deditus, ac quorundam pulcherrimas vxores atque filias adamasset, se continere non potuit, quin cum illis commisceretur. Qui modò in taurum mutatus, modò aui similis, aquilæ scilicet, ac cygno, mulieres nonnullas ex iam dictis circumuenit, & à mente alienatas in eam miseriam impulit, vt ipsum, tanquam deum, colerent. Ad hæc & alias mulieres per formæ mutationem & præstigias decepit, in aurum commutatus. Et nè alia eius libidinosa facinora hoc loco narrem, (Scio te ad iracundiam concitari: sed licet irascaris, dicam tamen nihil veritus) iste, qui prope Iouem positus est, & Apollo dicitur, an non ex adulterio genitus est è muliere quadam, quæ Latona dicebatur, quæque illum peperit inter duas arbores, qui & ipse opera nefaria commisit, patrem Iouem imitatus? Eodem modo & Dionysius vester ille deus, an non & ipse ex adulterio genitus est ex Semele Cadmi filia? Nugator, inquit Aurelianus, & sceleste, an non ex Iunone deorum matre Bacchus genitus est? Risit Paulus, & ait: Est ne deus, qui ex muliere genitus incipiat esse deus, aut qui vxorem habeat? Tunc Aurelianus: Quousque, inquit, multas nugas effundens diis maledices? an non & vester Christus, quem vos Christiani Deum cælestem esse dicitis, ex muliere genitus est? Respondit Paulus: Non es tu dignus, qui Dei mysterium audias. Verum ne oratione tua multos eorum, qui præsentes sunt, circumuenias, necesse est aperire id, quod quæris. XXI.

Iouis fœdæ libidines.

Apollo ex Iouis adulterio natus.

INITIO Deus ipse cum cælum & terram, mare & omnia, quæ in eius sunt, effecisset, hominem effinxit ad imaginem & similitudinem suam. purum enim à malitia, innocentem, iustum, pietate præditum creauit illum Deus, & in paradiso deliciarum pleno eum collocauit. Pater autem vester diabolus non ferens tantam hominis felicitatem, Euam seduxit, & per illam, Adam ad diuini præcepti transgressionem impulit. Quo factum est, vt & Adam ipse tanquam transgressor è paradiso expulsus sit, & genus omne humanum morti & peccati pœnæ obnoxium euaserit. Quamobrem cælestis Pater & omnipotens Deus misericordia motus, humano generi subuenire volens, misit filium suum, vt humanam carnem susciperet, & Adam solueret, eosque qui ab iniusto detinebantur. Ipse igitur Deus, Verbum Dei, ac Patris filius, ante sæcula omnia est sapientia ipsius, & potentia & dextera: qui per Archangelum Gabrielem annunciatus fuit sanctæ illi Virgini, puræ atque honestissimæ, ex prophetico & regio genere originem ducenti. In cuius vtero Deus ipse, hoc est, cæleste Verbum, quod oculis corporeis non cernitur, habitans, suscepit corpus, cum Gabriel ita Mariam ipsam affatus esset: Aue gratia plena: Dominus tecum. & paulò pòst, Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi: ideoque quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei. Genitus igitur fuit Deus & cæleste Verbum per Virginem, omni labe purissimam, corpore, tanquam veste quadam, indutus propter humanæ salutis dispensationem. Nemo enim poterat Deum verum, ita vt est, præsentem videre, cum Deus ipse sit ignis consumens, neque homo aliquis viuens Dei faciem videre possit. Huius igitur dispensationis causa Deus noster, quòd ad carnem pertinet, genitus fuit, & vt infans lacte nutritus est, cum esset tamen diuinitate perfectus. Insuper factus est puer, & iuuenis, cumque hominibus, vt homo, conuersatus est annos trigintatres, vrbes, regiones, & castella orbis terrarum pertransiens, & benefaciens omnibus, ac liberans eos, qui à diabolo vexabantur. Postea in ligno Crucis suffixus est, vt salutem daret mundo, qui perierat diaboli violentia & fallacia. Idem corpore mortuus est. Cumque ad inferos descendisset vna cum sancta anima illa sua, contriuit portas æreas, & vectes ferreos confregit: atque in caliginosa inferorum penetralia ingressus, eripuit eos, qui vinculis detinebantur, & ex carcere diaboli illos in superiorem regionem eduxit. Quod totum ipsius benignitati acceptum refertur. Cum verò ita post tres dies à mortuis resurrexisset, apparuit suis Discipulis atque Apostolis, & aliis multis, qui verè in eum crediderant: & cum aliquoties comedisset & bibisset cum Apostolis per dies quadraginta, sic postea in cælum assumptus est, & sedet ad dexteram patris cum corpore illo, quod ipse Deus Verbum sibi copulauit. Nunc igitur diabolus dolore affligitur. illum enim Christus ipse Christianorum pedibus conculcari fecit, qui per sanctum ipsius nomen ingrediuntur in regnum cælorum: à quo XXII.

Gen. 1.

Gen. 3.

Mysterium redeptionis nostræ, per ordinem aperit S. Paulus martyr.

Luc. 1.

Ibidem.

Hebr. 12.

Exod. 33.

Actor. 10.

Psal. 106.

Actor. 1.

regno

regno tu alienus es. habes enim sortem & partem, æternam ignis gehennam, hæreditatem diaboli patris tui percipiens.

XXIII His auditis, Aurelianus præ furore vultu mutatus est, & dentibus stridere cœpit, exardescens in illum, cui & respondens: Multas, inquit, nugas te modò effundentem passus sum, patientiam in te, nugax & sceleste, audiendo retinens. Tu verò quamdiu perges me contemnere, & diis maledicere? Nunc igitur nisi diis immolaueritis, pessimis modis vos perdam, ita vt nemo possit è manibus meis vos eripere. Tum Paulus & Iuliana concordi animo & magna voce clamantes: Nos, inquiunt, Christiani sumus, & in Christo ipso spes nostras collocatas habemus: dæmones non adoramus, idolis tuis non seruimus, tormenta tua non timemus. Excogita igitur quoscunq; vis cruciatus. fidem enim in Deo habemus, fore vt à nobis supereris, quemadmodum pater tuus diabolus à Christo superatus fuit, qui nos etiam robustos facit, & prauas artes tuas expugnat. Hæc cum audisset Aurelianus, iussit lignum quoddam magnum afferri. Quod cum allatum fuisset, fecit Paulum in eo alligari. Carnifices verò eius manus colligârunt. Tunc Aurelianus præcepit accensas lampades afferri, & in eius faciem iniici, præconeita vociferante: Ne in orbis terrarum dominos contumeliosus sis, neve in deos ipsos maledicta conijcias. Paulus igne aduritur.

XXIV IVLIANA cum fratrem suum igne comburi spectaret, summa voce clamauit: O tyranne & sceleste, quid mali frater meus commisit, vt ita crudeliter eum crucies? Iussit Aurelianus & Iulianam in ligno alligari, & accensas faces in os eius, & in totum corpus adhiberi: cui & dixit: Impudentissima mulier, erubesce, quemadmodum mulieres decet. Tum Iuliana ridens: Vere, inquit, Aureliane, te admonentem acceptum habeo, eo quod dixisti, Cum sis mulier, erubesce: reuereor enim, & erubesco Christum Dei viuentis filium, qui est ante faciem meam, neque illum possum derelinquere, & dæmones colere. Furore accensus est Aurelianus, cum se ab illis irrisum videret. Itaque iussit carnifices ignem per totum corpus illorum circumferre. Quod cum illi mox fecissent, tota ciuitas, quæ sanctorum martyrum spectaculo intererat, voce magna clamabat: Imperator Aureliane, iniustè iudicas, iniustè illos crucias. Si nolunt diis sacrificare, sententiam contra illos feras. Tum Aurelianus, cum metueret, ne populus seditionem aduersus ipsum concitaret, sententiam tulit, vt eorum capita truncarentur, & corpora canibus ac feris & volucribus cæli proiicerentur. Item Iuliana. Capitali supplicio condemnãtur.

XXV. ITAQVE decimoseptimo die mensis Augusti exiêrunt simul lætantes, atque versum hunc psalmi concinentes: Saluasti nos, Domine, ab affligentibus nos, & odientes nos confudisti. Cum verò ad locum martyrii venissent extra vrbem, Paulus rogauit carnificem, vt Iulianam prius, quam ipsum, securi percuteret. Iuliana verò, cum faciem suam Christi signo munisset, admodum læta collum extendit, eamque spiculator securi percussit. Paulus igitur cum sororem Christi martyrio perfunctam vidisset, oculos in cælum erexit, & Deo gratias egit, ac Crucis signo se itidem muniens, collum suum extendit: quem & spiculator mox obtruncauit. *Psal. 43.* Nota quam frequens apud priscos Crucis consignatio.

XXVI ERANT illorum corpora extra vrbem iacentia, cum è loco illo ea tollere Christiani prohiberentur. Milites enim, ita vt iusserat Aurelianus, obseruabant, ne quis reliquias illas auferret. Veniebant autem in eum locum lupi, canes & volucres, & circa sanctorum martyrum corpora sedentes, illa custodiebant: cumque muscas & eiusmodi animalia supra corpora illa sedentia viderent, aues ipsæ alis ea expellebant, non permittentes, vt in sanctis illis corporibus insiderent. Itaque septem dies & septem noctes feræ ac volucres cæli circa martyrum reliquias consederunt. Cæterum nunciata sunt omnia hæc à militibus Aureliano. Qui cum ea audiuisset: O furorem, inquit, pessimum Christianorum istorum, quos ne mortuos quidem superare potuimus. Misit igitur, & milites ipsos noctu illinc abduxit: neque enim volebat de die eos illinc remouere, ne à Christianis irriderentur. Cum verò dies illuxisset, exierunt Christiani, & martyrum corpora curantes, sumptuose in pace condiderunt, regnante Domino nostro Iesu Christo: Cum quo patri simul & sancto spiritui sit gloria, honor & imperium nunc & semper, & in sæcula sæculorum, Amen. Corpora eorum à feris illæsa conseruãtur.

PASSIO BEATISSIMORVM SEPTEM MARTYRVM, QVI APVD CARTHAGINEM PASSI SVNT SVB HVNERICO REGE, AVTHORE VICTORE Episcopo Vticensi. Sunt autem hi martyres, Liberatus Abbas, Bonifacius Diaconus, Seruus & Rusticus subdiaconi, Rogatus & Septimus monachi, & Maximus puer monachus.

AN. 470.

I. PRÆDICATVRVS triumphos martyrum beatorum, ad enarranda quæ gesta sunt, auxilium exposco diuinum: vt qui illis præstitit superandi victoriam, mihi indigno & immerito quantulacunq; verborum porrigat ornamenta. Tunc etenim valebo, quæ desiderata sunt, indicare, si ipsi dignentur pro me Domino supplicare. Septimus namq; agebatur annus crudelissimi atq; impiissimi Hunerici, & ecce antiquus hostis, veternosus vtiq; anguis, trisulcæ linguæ venena vibrans, Cirila quodam Arriomanitarum Episcopo, ministro vsus est, subuertens & obtinens animum Regis cruenti, vt ita suaderet non posse eum pacatum atq; longæuum obtinere regnum, nisi nomen perderet innocentum. Qui tamen Dei iudicio post non multos dies turpissima morte præuentus, scatens vermibus, exprauit. Insectari cœpit ore cruento omnem Catholicorum multitudinem, quæ per totam prouinciam Africanam in modum, sicut prædictum est Abrahæ patriarchæ, arenæ maris fuerat multiplicata: vt eam rebaptizationis sauciaret machæra, atque stolam illam singularis & puri baptismatis, quam Christo vino carnis suæ purificans, prælo exprimens Crucis, fecerat dealbatam, tetræ nigredinis turparet illuuie sordidulenta. AVG. 17. secundum Martyrologia. Vltio diuina in Arrianum Cirilã. *Gen. 22.* *Gen. 49.*

II. ACCIPIENS quoque tyrannus, vt erat ducibilis & ferus, serpentinam suggestionem, feralibus edictis vno tempore totam cœpit Africam commouere. Primò sacerdotum & ministrorum copiosissimam & maximam turbam, in longinquis & extremis regionibus exilio crudeli detrusit. Quibus bis acutum genus frumenti, quod iumentis solis edere concessum est, nequaquam industria molari contritum, sed manente furfuris cortice loricatum, pro miseratione dare præcepit. Post verò, crescente impietatis insania, etiam hoc auferri crudelissimus imperauit. Post modicum quoque temporis vniuersas simul ecclesias, præiudicatis venerabilibus portis, cæmentis ingentibus claudi mandauit. Vniuersa namque monasteria virorum vel puellarum sanctarum, gentibus, id est, Mauris cum habitatoribus donare præcepit. Vnus fuit omnibus eiulatus, vnus pro Christo moriendi integer & plenus affectus. Paria currebant flumina lachrymarum, quia permiserat Dominus cibari eos pane lachrymarum, & potari eos in lachrymis mensurarum, aut forsitan sine mensura. Etsi reperta est exiens de arca, inhians cadaueribus mortuis, pars aliqua pereuntium coruorum, maior est tamen in nomine Trinitatis numerus felicium columbarum. Quanti nobiles & optimi viri, ampli & læti cæspitis domini, terram cum cælo commutauerunt, & simul corpus cum substantia tradiderunt: atque delicatæ & nobilissimæ fœminæ, contra verecundiam naturæ, spectante vulgo, virgis cæsæ, variisq; Sæuitia Hunerici in Clerum. Monasteria omnia largitur Mauris cum habitatoribus. *Psal. 79.* *Gen. 8.* Multi martyres.